

A szentbalázsi templomrom

2014 október 01. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejtőzködő Magyarországot eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során.

Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Mindazon csapások dacára, amelyek az elmúlt évtizedekben a Balatont és partvidékét érték – tömegturizmus, természet- és tájpusztítás, építészeti gaztettek –, e csodálatos tájunk máig megőrizte varázsát. Még mindig bűven rejteget szépségeket és meglepetéseket. A Zánkáról Nagyvázsönyba vezető úton haladva, a Szentantalfa község fölé magasodó szőlőhegyen csak annak tűnik fel egy sötét színű épületrom, aki keresi. Meredek úton fölkapaszkodva, másfél kilométerre a falutól, szép nádfedeles présházak szomszédjában – védett műemléki környezetben – találjuk meg az Árpád-kori Szentbalázs tepülés létezésének egyetlen látható tanúját: temploma maradványait.

A veszprémi egyházmegye 1339. évi összeírásában Nagy-Szentantalfalva néven felbukkanó falu lakói a középkorban különleges kiváltságot élveztek mint királyi farkasvadászok; a dézsmajegyzékben szintén szerepel Szentbalázsnak ekkor adózó plébániája volt. A templomrom is a XIV. századot idézi, ám már ez már a második építési korszaka.

A 308 méteres Szent Balázs-hegy és a Dörgicse irányába elnyúló erdős fennsík nyugati oldalában települt falu a török időkben pusztult el, azóta romladozott a szürkésfekete bazaltkövekből emelt templom is. Legfeltűnőbb része a nyugati homlokzatából kiemelkedő négyszögletes tornya, amely messziről látható – és amelynek ablakából fenséges kilátás tárul a csillogó Balatonra, a Káli-medence apró falvaira, a vidék erdős-szőlős hegyeire – a Hegyes-tósonka ormától a Bakony déli nyúlványain át egészen a Badacsonyig. A tornyot sarkain kétféle vastkos pillérek támogatják, a tetejét lapos, kőből rakott gúlisíkok fedik. Első emeleti ablaknyílását négyszögletes kőbéllet keretezi, a fölötté levő nyílás lépcső rész. A félköríves kapuzat még a XIII. századi, első építkezés korából való.

A torony mögött magasan ívelő dongaboltozat tanúskodik arról, hogy a román korban kegyúri karzatban végződött az egyetlen templomhajó. A jóval keskenyebb gótikus szentély négyzet alaprajzú, egyenes harántfallal zárult, északi oldalához kis sekrestye kapcsolódott. Ebben a formájában maradt a szentbalázsi templomrom az újkorra. A falu nem épült újjá, a helyén szépen termő szőlőskerteket telepítettek. A történetnek azonban ezzel még nincs vége! A Balaton-környék műemlékeit bemutató, 1958-ban megjelent könyv hozzáfűzi a templomrom szakszerű ismertetéséhez, hogy azt 1930-ban megvette egy bizonyos Lancz György, aki „a tornyot és a kórust kontár módra átépítve lépcsőket építtetett bele, és berendezkedett benne”. Néhány hete a Demokrata című hetilapban Vass Krisztián ismertette kutatásának eredményét, amely szerint valójában négy évvel korábban, 1926. január 6-án vásárolta meg a romot – 300 négyszögletes telken – egy bizonyos Jörg Adolf Lanz von Liebenfels báró, osztrák állampolgár, 12 és fél millió magyar koronáért. A cikk szerint Liebenfels a középkori templomos lovagrend XX. századi feltámasztója, aki cisztercita szerzetesnek készült, de szakított a történelmi egyházzal, és új, misztikus felekezetet alapított.

Az ősgermán hagyományokat a századforduló modern árja ideológiájával ötvözte, és a militáns lovagrend reguláival kiegészítve 1907-ben – huszonöt évesen – létrehozta az Új Templomosok Rendjét. A fűhadiszállás, Werfenstein várának tornyára még abban az évben felvonta a testület lilimos-horogkeresztes zászlaját, a húszas évek végére azonban az egyre realistább hatalomra törő nemzetiszocialisták elöl jobbnak látták áthelyezni székhelyét egy békésebb helyre. Így került a csendes Balaton-felvidéki falu szőlőhegyére. A szentbalázsi romot csekély átalakítással lakhatóvá tette, és egészen 1945 tavaszáig tanyázott benne mint Lancz György balatoncsicsói földbirtokos. A szovjet hadsereg elől távozott erődítményéből, nyom nélkül kilépve a történelemből. A jelenleg folyó restaurálás eltüntette az újkori átalakítások minden nyomát, cserébe feltárta az szentély alatti középkori kriptát, amelybe lépcsősor vezet le. A konzervált falak a hét évszázaddal ezelőtt épült Szent Balázs-templom emlékét örökítik tovább az utókorra.

Ludwig Emil - mno.hu

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következ? címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

[Tweet](#)

Raffay Ernő ajánlásával
Kortörténeti dokumentumgyűjtemény,
készült jelképesen **1919** sorszámozott példányban

Hangoskönyv CD melléklettel

MAGYAR MENEDZSER
KÖNYVTÁRSÁG

Ajánló